

Meditsiinidoktor Kristi Rüütel

18. detsembril 2009 kaitses Kristi Rüütel meditsiinidoktori väitekirja “HIV-epidemic in Estonia: injecting drug use and quality of life of people living with HIV” („HIV-epideemia Eestis: süstitavate narkootikumide tarvitamine ja HIVga elavate inimeste elukvaliteet“).

Töö juhendajateks olid prof Anneli Uusküla ja dots Maarike Harro TÜ tervishoiu instituudist. Oponeeris dr Sherry Deren, USA New Yorgi narkomaania ja HIV uuringute keskuse direktor.

Eesti on Euroopa riikide seas jätkuvalt esikohal uute HIV-nakkusjuhtude poolest ning siin on kirjeldatud Euroopa suurim HIV-levimus süstivate narkomaanide seas.

Töös keskenduti HIV-nakkuse levimuse ja riskitegurite hindamisele süstivate narkomaanide seas ning HIVga nakatunud inimeste elukvaliteedi ja sellega seotud tegurite hindamisele Eestis. HIV-levimus süstivate narkomaanide seas oli uuringu andmeil Tallinnas 54% ja Kohtla-Järvel 90%. HIV-nakkuse levikuga seotud riskikäitumine (nii narkootikumide süstimist kui ka seksuaalelu puudutav) oli uuringus osalenute seas sage.

Kiire ja laialaulatlik süstivatele narkomaanidele ja nende seksuaalpartneritele suunatud HIV-ennetuse programmide rakendamine on ülioluline epideemia edasise leviku pidurdamiseks. Infektsionisti külastavate HIVga nakatunud inimeste hinnang oma elukvaliteedile oli rahuldav. Ilmnesid erinevused soo, piirkonna ja võimaliku nakatumistee järgi. Peamised tegurid, mis mõjutasid hinnangut elukvaliteedi erinevatele aspektidele, olid tervise seisund ning tööhõive. Lisaks tervishoiuteenuste pakkumisele elukvaliteedi parandamiseks on oluline suurendada tööhõivet HIVga nakatunud inimeste seas ning arendada selleks tööhõive programme.

Uuringus kasutatud elukvaliteedi küsimustikud (WHOQOL-HIV) olid vastuvõetavad tervishoiuteenuseid saavatele HIVga nakatunud inimestele ning selle nii eestiski kui ka venekeelne versioon on usaldusväärne ja valideeritud. Küsimustikke saab edaspidi kasutada HIVga nakatunud inimestele suunatud rahvatervishoiu ja kliiniliste sekkumiste hindamiseks.

Tuuli.Ruus@ut.ee